EUROPESE
COMMISSIE

Brussel, 13.6.2025
COM(2025) 308 final

ANNEX 12

BIJLAGE

bij

Voorstel voor een besluit van de Raad

betreffende de ondertekening, namens de Europese Unie, van een breed pakket overeenkomsten ter consolidatie, verdieping en uitbreiding van de bilaterale betrekkingen met de Zwitserse Bondsstaat en betreffende de voorlopige toepassing van de Overeenkomst betreffende de voorwaarden voor de deelname van de Zwitserse Bondsstaat aan het Agentschap van de Europese Unie voor het ruimtevaartprogramma

Verklaringen als bedoeld in artikel 2, lid 2, van het besluit van de Raad betreffende de sluiting, namens de Unie, van een breed pakket overeenkomsten ter consolidatie, verdieping en uitbreiding van de bilaterale betrekkingen met de Zwitserse Bondsstaat

Gemeenschappelijke verklaringen bij het Protocol tot wijziging
van de Overeenkomst tussen de Europese Gemeenschap en haar lidstaten, enerzijds,
en de Zwitserse Bondsstaat, anderzijds, over het vrije verkeer van personen:

GEMEENSCHAPPELIJKE VERKLARING OVER BURGERSCHAP VAN DE UNIE

Het begrip "burgerschap van de unie", zoals ingevoerd bij het Verdrag van Maastricht (het huidige artikel 9 van het Verdrag betreffende de Europese Unie en artikel 20, lid 1, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie), heeft geen equivalent in de Overeenkomst over het vrije verkeer van personen.

Hieruit volgt dat de integratie van Richtlijn 2004/38/EG in de overeenkomst, behoudens de in de overeenkomst vastgestelde uitzonderingen, geen afbreuk doet aan de evaluatie van de relevantie van toekomstige Uniewetgeving voor de overeenkomst, evenals van de rechtspraak van het Hof van Justitie van de Europese Unie, vóór of na de ondertekening van de overeenkomst, op basis van het begrip "burgerschap van de Unie". Die relevantie wordt bepaald in overeenstemming met de Overeenkomst over het vrije verkeer van personen, met inbegrip van de bepalingen in het protocol betreffende de instellingen bij de overeenkomst.

De overeenkomst biedt geen rechtsgrondslag voor politieke rechten van onderdanen van de lidstaten en Zwitserland.

GEMEENSCHAPPELIJKE VERKLARING
OVER DE PREVENTIE EN BESTRIJDING VAN MISBRUIK VAN RECHT
DIE BIJ RICHTLIJN 2004/38/EG ZIJN VERLEEND.

De overeenkomstsluitende partijen bevestigen de gemeenschappelijke doelstelling inzake de preventie en bestrijding van de in Richtlijn 2004/38/EG neergelegde rechten[1], in overeenstemming met artikel 35 van die Richtlijn, met name wat de toegang tot sociale bijstand betreft.

GEMEENSCHAPPELIJKE VERKLARING
OVER WEIGERING VAN SOCIALE BIJSTAND EN BEËINDIGING VAN VERBLIJF
VÓÓR DE VERWERVING VAN EEN DUURZAAM VERBLIJFSRECHT

De overeenkomstsluitende partijen delen het standpunt dat burgers van de Unie en Zwitserse onderdanen geen onredelijke belasting mogen vormen voor de socialebijstandsstelsels van Zwitserland en de lidstaten respectievelijk. Om die reden mogen de partijen:

i) gedurende de eerste drie maanden van verblijf de toegang tot sociale bijstand ontzeggen aan personen die geen werknemer zijn, zelfstandigen, of personen die de status van werknemer of zelfstandige behouden of een familielid van deze personen, zonder een individuele beoordeling te verrichten van de situatie van die persoon;

ii) de toegang tot sociale bijstand ontzeggen aan economisch niet-actieve personen die niet voldoen aan de vereiste inzake het bezit van voldoende bestaansmiddelen voor zichzelf en hun gezinsleden;

[1] Richtlijn 2004/38/EG (PB L 158 van 30.4.2004, blz. 77), zoals van toepassing conform bijlage I bij de overeenkomst.

iii) nieuwkomers op de arbeidsmarkt en personen die niet de status van werknemer of zelfstandige hebben de toegang tot sociale bijstand ontzeggen, zonder een individuele beoordeling te verrichten van de situatie van die persoon.

Overeenkomstig de artikelen 14 en 15 van Richtlijn 2004/38/EG[1], mogen Zwitserland en de lidstaten personen uitzetten die niet langer voldoen aan de vereisten voor verblijfsrecht, zoals personen die niet langer de status van werknemer of zelfstandige hebben en die geen verblijfsrecht genieten op basis van andere bepalingen in de richtlijn. Om de status van werknemer te behouden, moeten werknemers of zelfstandigen, die niet als gevolg van een ziekte of ongeval tijdelijk arbeidsongeschikt zijn en die onvrijwillig werkloos zijn geworden, zich als werkzoekende inschrijven bij de betrokken bureaus voor arbeidsvoorziening en aan de vereisten voldoen om als werkzoekende ingeschreven te blijven bij de openbare diensten voor arbeidsvoorziening, op voorwaarde dat deze vereisten niet discriminerend zijn. In dit verband kan het gastland per geval en door dezelfde normen toe te passen voor de eigen onderdanen, in aanmerking nemen of een werkzoekende daadwerkelijk en in goed vertrouwen medewerking verleent aan het betrokken bureau om opnieuw toe te treden tot de arbeidsmarkt. De doelstelling van deze samenwerking is dat de werkzoekende binnen een redelijke termijn een baan vindt.

Dit moet worden toegepast in overeenstemming met het evenredigheidsbeginsel.

[1] Richtlijn 2004/38/EG (PB L 158 van 30.4.2004, blz. 77), zoals van toepassing conform bijlage I bij de overeenkomst.

GEMEENSCHAPPELIJKE VERKLARING
OVER DE KENNISGEVING VAN DE AANVAARDING VAN EEN BAAN

De overeenkomstsluitende partijen delen het standpunt dat de dynamische afstemming door Zwitserland op de rechtshandelingen van de Unie met betrekking tot het vrije verkeer van personen geen afbreuk mag doen aan de toepassing van evenredige en niet-discriminerende administratieve verplichtingen voor werkgevers om de autoriteiten in kennis te stellen van indiensttredingen, zoals de Zwitserse kennisgevingsprocedure voor werkgerelateerde korte verblijven, die zijn bedoeld om de betrokken autoriteiten in staat te stellen doeltreffende arbeidsmarktcontroles uit te voeren.

Dergelijke administratieve verplichtingen mogen geen gevolgen hebben voor het verblijfsrecht van de persoon, onder meer met het oog op het verwerven van duurzaam verblijfsrecht.

GEMEENSCHAPPELIJKE VERKLARING
OVER HET VERDRAG INZAKE DE ERKENNING VAN KWALIFICATIES

De overeenkomstsluitende partijen merken op dat alle lidstaten en Zwitserland partij zijn bij het Verdrag inzake de erkenning van kwalificaties betreffende hoger onderwijs in de Europese regio, en bevestigen dat zij dit naleven, zoals van kracht op de datum van ondertekening van het wijzigingsprotocol, bij de uitvoering van de overeenkomst.

GEMEENSCHAPPELIJKE VERKLARING OVER VACATURES

De Zwitserse dynamische afstemming op het Eures-acquis moet nationale wetgeving tot uitvoering van artikel 121 bis van de Zwitserse federale grondwet onverlet laten, die voorziet in een verplichting voor Zwitserse werkgevers om vacatures voor specifieke beroepen met een hoger dan gemiddelde werkloosheidsgraad bij het regionaal centrum voor arbeidsvoorziening (RAV) te registreren voordat de vacatures openbaar woorden gemaakt en aan het Eures-portaal worden overgedragen.

GEMEENSCHAPPELIJKE VERKLARING
OVER GEMEENSCHAPPELIJKE DOELSTELLINGEN BETREFFENDE DE VRIJHEID VAN DIENSTVERRICHTING TOT MAXIMAAL 90 WERKDAGEN
EN DE WAARBORGING VAN DE RECHTEN VAN GEDETACHEERDE WERKNEMERS

Zwitserland en de Unie delen de gemeenschappelijke doelstelling om hun werknemers, evenals hun marktdeelnemers billijke voorwaarden te bieden met betrekking tot de vrijheid van dienstverlening tot negentig daadwerkelijk gewerkte dagen per kalenderjaar (met inbegrip van de detachering van werknemers), en tegelijkertijd de rechten van werknemers volledig te eerbiedigen.

Zwitserland en de Unie delen het standpunt dat evenredige en niet-discriminerende controles nodig zijn om de vrijheid van dienstverlening en de juiste en doeltreffende toepassing van de regels ter bescherming van werknemers te waarborgen door misbruik en omzeiling te voorkomen.

GEMEENSCHAPPELIJKE VERKLARING
OVER DOELTREFFENDE CONTROLESYSTEMEN,
WAARONDER HET ZWITSERSE DUBBELE HANDHAVINGSSYSTEEM

De overeenkomstsluitende partijen verklaren dat het door Zwitserland en de lidstaten ingevoerde controlesysteem geschikt, doeltreffend en niet-discriminerend moet zijn. De uit hoofde van het nationale recht bevoegde handhavingsinstanties moeten doeltreffende controles uitvoeren op hun grondgebied om de naleving van de toepasselijke regels en verordeningen te garanderen. De verantwoordelijkheid voor het uitvoeren van doeltreffende controles om de naleving van de toepasselijke regels en verordeningen te garanderen ligt bij de aangewezen instanties en andere uit hoofde van het nationale recht betrokken monitorings- en handhavingsinstanties die, zoals in het geval van Zwitserland, sociale partners kunnen betrekken, in overeenstemming met het Zwitserse stelsel van dubbele handhaving. Met deze regeling wordt erop toegezien dat de controle- en sanctiebevoegdheden van deze instanties worden gevrijwaard en geëerbiedigd. De controles moeten op evenredige en niet-discriminerende wijze worden uitgevoerd, rekening houdend met het feit dat de overeenkomst het vrij verrichten van diensten beperkt tot negentig daadwerkelijk gewerkte dagen per kalenderjaar.

GEMEENSCHAPPELIJKE VERKLARING OVER HET BEGINSEL
VAN "GELIJK LOON VOOR GELIJK WERK OP DEZELFDE WERKPLEK"
EN OVER EEN EVENREDIG EN TOEREIKEND NIVEAU
VAN BESCHERMING VOOR GEDETACHEERDE WERKNEMERS

Gezien hun gemeenschappelijke doelstelling om het beginsel inzake "gelijk loon voor gelijk werk op dezelfde werkplek" te vrijwaren en het feit dat Zwitserland dit beginsel toepast sinds de inwerkingtreding van de overeenkomst op 1 juni 2002 en de uitvoering ervan de afgelopen jaren heeft versterkt op basis van een objectieve analyse van de risico's en de evenredigheid van de controles, kunnen Zwitserland en de Unie allebei een evenredig en passend niveau van bescherming garanderen. Hun doel is de vrijheid van dienstverlening te garanderen en tegelijkertijd de billijke en doeltreffende handhaving van regelgeving te waarborgen, waarbij alle situaties van misbruik of omzeiling worden voorkomen.

GEMEENSCHAPPELIJKE VERKLARING
OVER DE DEELNAME VAN ZWITSERLAND
AAN DE ACTIVITEITEN VAN DE EUROPESE ARBEIDSAUTORITEIT

Zwitserland moet als waarnemer kunnen blijven deelnemen aan de vergaderingen en beraadslagingen van de raad van bestuur van de Europese Arbeidsautoriteit, zonder afbreuk te doen aan de werkafspraken die de Autoriteit samen met Zwitserland kan vaststellen overeenkomstig artikel 42 van Verordening (EU) 2019/1149[1].

[1] Verordening (EU) 2019/1149 van het Europees Parlement en de Raad van 20 juni 2019 tot oprichting van een Europese Arbeidsautoriteit, tot wijziging van de Verordeningen (EG) nr. 883/2004, (EU) nr. 492/2011 en (EU) 2016/589, en tot intrekking van Besluit (EU) 2016/344 (PB L 186 van 11.7.2019, blz. 21), met inbegrip van daarop volgende wijzigingen.

GEMEENSCHAPPELIJKE VERKLARING
OVER HET DECLARATOIR REGISTRATIESYSTEEM
VOOR GRENSARBEIDERS

De overeenkomstsluitende partijen komen overeen dat, indien Zwitserland overweegt grensarbeiders te registreren teneinde een verklaring te verkrijgen overeenkomstig artikel 7 bis van de overeenkomst, het dit met de naburige lidstaten moet bespreken in de relevante bilaterale fora. Dergelijke besprekingen mogen niet leiden tot een gedifferentieerde behandeling van grensarbeiders uit hoofde van de overeenkomst, en doen geen afbreuk aan de rechten en plichten van de grensarbeiders uit hoofde van de overeenkomst.

GEMEENSCHAPPELIJKE VERKLARING
OVER DE OPNAME VAN TWEE RECHTSHANDELINGEN VAN DE EU
IN BIJLAGE I BIJ DE OVEREENKOMST

De overeenkomstsluitende partijen delen het standpunt dat Verordening (EU) 2024/2747[1] gedeeltelijk binnen het toepassingsgebied van de overeenkomst valt. Zij zijn het erover eens dat het Gemengd Comité de nodige maatregelen neemt om ervoor te zorgen dat deze verordening in bijlage I bij de overeenkomst wordt geïntegreerd, onmiddellijk na de inwerkingtreding van het protocol betreffende de instellingen bij de overeenkomst. Bij deze integratie wordt rekening gehouden met het horizontale karakter van de verordening en mogelijke linken met andere bilaterale overeenkomsten tussen de overeenkomstsluitende partijen.

[1] Verordening (EU) 2024/2747 van het Europees Parlement en de Raad van 9 oktober 2024 tot vaststelling van een kader van maatregelen in verband met noodsituaties op de interne markt en met de veerkracht van de interne markt en tot wijziging van Verordening (EG) nr. 2679/98 van de Raad (verordening inzake noodsituaties op de interne markt en veerkracht van de interne markt) (PB L, 2024/2747, 8.11.2024).

De overeenkomstsluitende partijen delen het standpunt dat Richtlijn (EU) 2024/2841[1] binnen het toepassingsgebied van de overeenkomst valt. Zij zijn het erover eens dat het Gemengd Comité de nodige maatregelen neemt om ervoor te zorgen dat deze richtlijn in bijlage I bij de overeenkomst wordt geïntegreerd, onmiddellijk na de inwerkingtreding van het protocol betreffende de instellingen bij de overeenkomst.

GEMEENSCHAPPELIJKE VERKLARING BIJ HET PROTOCOL INZAKE STAATSSTEUN BIJ DE OVEREENKOMST TUSSEN DE EUROPESE GEMEENSCHAP EN DE EWITSERSE BONDSSTAAT INZAKE LUCHTVERVOER

Indien de Europese Commissie steun verleent, in welke vorm dan ook, die niet onderworpen is aan de staatssteunregels uit hoofde van dit protocol, en die de mededinging verstoort of dreigt te verstoren door bepaalde ondernemingen of de productie van bepaalde goederen te begunstigen en gevolgen heeft voor de handel tussen de overeenkomstsluitende partijen binnen het toepassingsgebied van deze overeenkomst, kan Zwitserland verzoeken om overleg te plegen om deze kwestie te bespreken.

[1] Richtlijn (EU) 2024/2841 van het Europees Parlement en de Raad van 23 oktober 2024 tot invoering van de Europese kaart voor personen met een handicap en de Europese parkeerkaart voor personen met een handicap (PB L, 2024/2841, 14.11.2024).

GEMEENSCHAPPELIJKE VERKLARING
BIJ HET PROTOCOL VAN WIJZIGING
BIJ DE OVEREENKOMST TUSSEN DE EUROPESE GEMEENSCHAP
EN DE ZWITSERSE BONDSSTAAT INZAKE HET GOEDEREN-
EN PERSONENVERVOER PER SPOOR EN OVER DE WEG

1. De overeenkomstsluitende partijen merken op dat de toepasselijke EU-wetgeving toelaat dat onafhankelijke nationale instanties voor capaciteitstoewijzing bevoegd zijn om spoorwegtrajecten op niet-discriminerende wijze toe te wijzen.

   De overeenkomstsluitende partijen merken op dat het verkeersbeheer overeenkomstig Richtlijn 2012/34/EU van het Europees Parlement en de Raad van 21 november 2012 tot instelling van één Europese spoorwegruimte (PB L 343 van 14.12.2012, blz. 32) onder de bevoegdheid van de nationale infrastructuurbeheerders blijft vallen.

2. De overeenkomstsluitende partijen merken op dat, met inachtneming van de respectieve mededingingsregels, de toepasselijke EU-wetgeving niet uitsluit dat internationale samenwerkingsverbanden internationale diensten exploiteren, met inbegrip van diensten die gedeeltelijk bestaan uit diensten die deelnemen aan de klokvaste dienstregeling.

3. De overeenkomstsluitende partijen streven ernaar om de overgangsmaatregelen voor het behoud van een vlot spoorverkeer tussen Zwitserland en de Europese Unie, zoals vastgesteld bij Besluit nr. 2/2019 van het Comité vervoer over land Gemeenschap/Zwitserland (PB EU L 13 van 17.1.2020, blz. 43) om de drie jaar te handhaven, met inachtneming van de respectieve besluiten van het Gemengd Comité.

GEMEENSCHAPPELIJKE VERKLARING
BIJ HET PROTOCOL INZAKE STAATSSTEUN
BIJ DE OVEREENKOMST TUSSEN DE EUROPESE GEMEENSCHAP
EN DE ZWITSERSE BONDSSTAAT INZAKE HET GOEDEREN-
EN PERSONENVERVOER PER SPOOR EN OVER DE WEG

Indien de Europese Commissie steun verleent, in welke vorm dan ook, die niet onderworpen is aan de staatssteunregels uit hoofde van dit protocol, en die de mededinging verstoort of dreigt te verstoren door bepaalde ondernemingen of de productie van bepaalde goederen te begunstigen en gevolgen heeft voor de handel tussen de overeenkomstsluitende partijen binnen het toepassingsgebied van deze overeenkomst, kan Zwitserland verzoeken om overleg te plegen om deze kwestie te bespreken.

GEMEENSCHAPPELIJKE VERKLARING
BIJ DE OVEREENKOMST
TUSSEN DE EUROPESE UNIE
EN DE ZWITSERSE BONDSSTAAT INZAKE ELEKTRICITEIT

Indien de Europese Commissie financiële steun verleent, in welke vorm dan ook, die niet onderworpen is aan de staatssteunregels uit hoofde van deze overeenkomst tussen de Europese Unie en de Zwitserse Bondsstaat inzake elektriciteit en die door begunstiging van bepaalde ondernemingen of bepaalde producties de mededinging vervalst of dreigt te vervalsen en die het handelsverkeer tussen de overeenkomstsluitende partijen binnen het toepassingsgebied van de overeenkomst ongunstig beïnvloedt, kan Zwitserland om overleg verzoeken om de kwestie te bespreken.

Verklaringen als bedoeld in artikel 2, lid 3, van het besluit van de Raad betreffende de sluiting, namens de Unie, van een breed pakket overeenkomsten ter consolidatie, verdieping en uitbreiding van de bilaterale betrekkingen met de Zwitserse Bondsstaat

VERKLARING VAN ZWITSERLAND
OVER MAATREGELEN DIE MOETEN WORDEN GENOMEN MET BETREKKING TOT ZELFSTANDIGEN
IN HET KADER VAN DE KENNISGEVINGSPROCEDURE
VOOR WERKGERELATEERDE KORTE VERBLIJVEN

Zwitserland verklaart dat het, in het licht van de oplossingen voor de detachering van werknemers zoals beschreven in bijlage I bij de overeenkomst en de gemeenschappelijke verklaring betreffende de kennisgeving van indiensttreding, indien nodig maatregelen zal nemen om ervoor te zorgen dat zelfstandigen deze regels niet omzeilen.

Verklaring bij de Overeenkomst
tussen de Europese Unie en de Zwitserse Bondsstaat inzake gezondheid

VERKLARING
DOOR DE ZWITSERSE BONDSSTAAT MET BETREKKING TOT
DE OPNAME NAAR ANALOGEI VAN DE INSTITUTIONELE ELEMENTEN
IN DE GEZONDHEIDSOVEREENKOMST

De Zwitserse Bondsstaat verklaart dat de institutionele elementen die gemeenschappelijk zijn aan de overeenkomsten op de gebieden die verband houden met de interne markt waaraan Zwitserland deelneemt, slechts naar analogie in deze overeenkomst zijn opgenomen, aangezien dit noodzakelijk is voor de werking van de daarin beschreven samenwerking. Dit vormt geen precedent voor toekomstige overeenkomsten op andere gebieden dan die welke verband houden met de interne markt waaraan Zwitserland deelneemt.